TÒA ÁN NHÂN DÂN **TỈNH ĐỒNG NAI**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập – Tự do – Hạnh phúc**

Bản án số: 09/2023/HC-PT
Ngày: 09-5-2023
V/v khiếu kiện quyết định xử phạt vi phạt hành chính, quyết định giải quyết khiếu nại và công khai xin lỗi.

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

TÒA ÁN NHÂN DÂN TỈNH ĐỒNG NAI

- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán – Chủ tọa phiên tòa: Ông Nguyễn Trung Hưng

Các Thẩm phán: Ông Ngô Thanh Sỹ

Ông Nguyễn Công Sự

- Thư ký phiên tòa: Ông Nguyễn Hữu Học – Thư ký Tòa án nhân dân tỉnh Đồng Nai.

***- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Đồng Nai*:** Ông Trần Đình Phi Long - Kiểm sát viên tham gia phiên tòa.

Ngày 09 tháng 5 năm 2023, tại trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh Đồng Nai xét xử phúc thẩm công khai vụ án thụ lý số 01/2023/TLPT-HC ngày 09 tháng 01 năm 2023 về "Khiếu kiện Quyết định xử phạt vi phạm hành chính, Quyết định giải quyết khiếu nại và buộc công khai xin lỗi" theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử số 05/2023/QĐ-PT ngày 10 tháng 4 năm 2023, giữa các đương sự:

1. Người khởi kiện: Bà Liêu Thị Long X, sinh năm 1976.

Địa chỉ: Số A, khu phố B, phường C, thành phố D, tỉnh Đồng Nai – có mặt.

2. Người bị kiện: Trưởng Công an phường C, thành phố D.

Địa chỉ: Đường M, phường C, thành phố D, tỉnh Đồng Nai.

Người đại diện hợp pháp của người bị kiện: Ông Dương Mạnh T – Phó Trưởng Công an phường C, thành phố D (Theo văn bản ủy quyền ngày 04/5/2023) – có mặt.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo nội dung án sơ thẩm:

** Theo đơn khởi kiện, bản tự khai và trong quá trình giải quyết vụ án, người khởi kiện là bà Liêu Thị Long X trình bày:*

Vào khoảng 10 giờ 45 phút ngày 12/8/2019, bà X đi từ căn nhà số A, khu phố B, phường C sang nhà số N, khu phố B, phường C, thành phố D, tỉnh Đồng Nai thì bất thình lình có gặp bà Nguyễn Thị Hoàng N và ông Phạm Văn C chạy ra đuổi đánh bà. Vì quá sợ nên bà X chạy ngược về nhà số A thì bị N đuổi theo kịp nắm được áo, xô ngã xuống đường và liên tiếp đánh bà, ông Phạm Văn C đứng ngăn chặn đẩy và đánh người nhà của bà X, không cho ai vào can ngăn (bà N và ông C là người nhà của CSGT Phạm Ngọc T cháu ông Phạm Hoàng T – Phó trưởng công an thành phố D).

Sau khi bị N đánh, bà X bị chấn thương phần mềm ngực phải, bàn tay phải, bàn tay trái, cánh tay trái, gò má phải, bàn tay phải, gối trái, xây xát da ngực phải nhưng Công an phường không giải quyết xử lý minh bạch, im lặng không trả lời, có dấu hiệu bao che. Bà X đã nhiều lần đến Công an phường C để hỏi rõ sự việc bà N đánh bà ngày 12/8/2019 nhưng ông Hoàng Xuân V là Trưởng Công an phường C không trả lời mà còn cấm bà đến trụ sở Công an phường khi không có thư mời.

Bà X quá bức xúc về cách làm việc, tiếp dân quan liêu, tiêu cực của Trưởng công an phường C nên bà đã làm đơn khiếu nại vụ việc gửi lên Công an phường C và Công an thành phố D. Vài ngày sau, ông Hoàng Xuân V là Trưởng Công an phường C gửi thư để mời bà lên Công an phường C vào ngày 20/9/2019 và giao cho bà Quyết định xử phạt hành chính số 21/QĐ-XPVPHC với số tiền là 750.000đ. Công an phường yêu cầu bà ký bổ sung vào biên bản vi phạm hành chính và biên bản giải quyết sự việc cho hợp lệ nhưng bà không đồng ý ký nhận vào các biên bản này. Đến ngày 24/10/2019 thì ông V tiếp tục gửi Quyết định số 172/QĐ-CAP cho bà.

Bà X nhận thấy việc Trưởng công an phường C, thành phố D ban hành Quyết định xử phạt vi phạm hành chính số 21/QĐ-XPVPHC ngày 26/8/2019 và Quyết định số 172/QĐ–CAP ngày 24/10/2019 là không đúng với quy định của pháp luật vì: Bản thân bà X là người bị xâm hại, bà không có lỗi mà lại bị xử phạt số tiền 750.000đ.

Nay bà X khởi kiện yêu cầu Tòa án hủy 02 quyết định gồm: Quyết định xử phạt vi phạm hành chính số 21/QĐ-XPVPHC ngày 26/8/2019 và Quyết định về việc giải quyết khiếu nại (lần đầu) số 172/QĐ–CAP ngày 24/10/2019 của Công an phường C, thành phố D; Buộc Trưởng Công an phường C phải công khai xin lỗi bà bằng văn bản niêm yết tại Trụ sở Công an phường C và trụ sở UBND phường C trong thời hạn 01 tháng; đăng báo Đồng Nai xin lỗi bà trong 03 số liên tiếp.

** Theo nội dung biên bản đối thoại ngày 23/6/2020, người đại diện hợp pháp của người bị kiện là ông Dương Mạnh T trình bày:*

Vào ngày 12/8/2019, Công an phường C nhận được tin báo về việc tại khu vực nhà bà Liêu Thị Long X và hàng xóm có xảy ra mâu thuẫn dẫn đến xô xát nên đã cử lực lượng Công an xuống hiện trường giải quyết.

Qua làm việc với các bên liên quan, người chứng kiến thì được biết: Vào khoảng 10 giờ 40 phút ngày 12/8/2019, bà X đi từ trong nhà số A, khu phố B, phường C sang nhà số N, khu phố B, phường C, thành phố D, tỉnh Đồng Nai thì có gặp bà N đang đứng bên đó. Bà N đi ra hỏi "Tại sao bà lại đăng hình ảnh, clip trên mạng xã hội nói tôi đánh đập con bà?" theo lời bà N khai thì bà X trả lời "Tao đăng lên đó thì mày làm gì được tao". Bà N phản ứng bằng cách tiến lại áp sát bà X thì bà X quay đầu bỏ chạy ra đường H, bà N liền đuổi theo. Khi cả hai người chạy đến gần giữa tim đường H thì bà N đuổi kịp nắm lấy tay bà X rồi cả hai cùng ngã xuống mặt đường. Sau đó bà N và bà X đánh nhau.

Về thương tích thì bà X bị xây xát nhẹ ở phía ngực trái, bầm một vết nhỏ ở thái dương trái, xây xát ở cánh tay trái, vết trầy nhẹ ở ngón giữa và ngón cái của cánh tay phải, một vết bầm nhỏ ở đầu gối chân bên trái. Bà N bị trầy xước ngoài da ở phía thái dương bên trái, mắt phải bị quầng đỏ, kết mạc mắt phải xung huyết, môi trên bị rách 01 cm và chảy máu.

Sau khi làm việc với các bên liên quan và người chứng kiến sự việc đồng thời xem lại clip do bà X cung cấp, Công an phường C xác định bà X và bà N có xảy ra mâu thuẫn dẫn đến hai bên đánh nhau. Vì vậy, Công an phường C tiến hành lập biên bản vi phạm hành chính và ra Quyết định xử phạt vi phạm hành chính cả bà X và bà N mỗi người 750.000đ về hành vi đánh nhau được quy định tại điểm a khoản 1 Điều 5 Nghị định 167/2013/NĐ-CP ngày 12/11/2013 của Chính phủ. Nay Công an phường C, thành phố D khẳng định, việc xử phạt vi phạm hành chính đối với bà Liêu Thị Long X với số tiền 750.000đ theo Quyết định số 21/QĐ-XPVPHC ngày 26/8/2019 là có căn cứ, đúng pháp luật. Do đó, Người bị kiện không chấp nhận toàn bộ yêu cầu khởi kiện của bà X.

* Tại bản án sơ thẩm số 01/2020/HC-ST ngày 15/7/2020 của Tòa án nhân thành phố Biên Hòa đã tuyên xử bác yêu cầu khởi kiện của bà Liêu Thị Long X về việc yêu cầu hủy Quyết định xử phạt vi phạm hành chính số 21/QĐ-XPVPHC ngày 26/8/2019 và Quyết định về việc giải quyết khiếu nại (lần đầu) số 172/QĐ-CAP ngày 24/10/2019 của Trưởng Công an phường C, thành phố D và buộc công khai xin lỗi. Ngoài ra, bản án còn tuyên về nghĩa vụ chịu án phí và quyền kháng cáo của đương sự.

* Tại đơn kháng cáo đề ngày 15/7/2020, bà Liêu Thị Long X đề nghị Tòa án cấp phúc thẩm sửa bản án sơ thẩm theo hướng chấp nhận yêu cầu khởi kiện. Tại phiên tòa phúc thẩm, bà X giữ nguyên yêu cầu khởi kiện, yêu cầu kháng cáo.

* Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Đồng Nai:

- Về việc chấp hành pháp luật tố tụng: Từ khi thụ lý vụ án đến khi xét xử tại phiên tòa, người tiến hành tố tụng thực hiện đúng quy định của pháp luật. Các đương sự thực hiện đúng quyền, nghĩa vụ của mình theo quy định.

- Về việc giải quyết vụ án:

Ngày 12/8/2019, bà X thực hiện hành vi vi phạm hành chính bị xử phạt và khởi kiện vụ án hành chính. Trước đó vào ngày 08/8/2019, bà X thực hiện hành vi chống người thi hành công vụ và bị khởi tố. Trong quá trình điều tra vụ án, Cơ quan điều tra trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với bà X. Kết luận giám định pháp y tâm thần số 681/KL-VPYTW ngày 01/12/2020 thì trước, trong và sau khi gây án, bà X bị hạn chế khả năng nhận thức, mất khả năng điều khiển hành vi nên Cơ quan điều tra đã đình chỉ điều tra vụ án và đình chỉ điều tra bị can. Đến ngày 13/4/2021, bệnh bà X mới ổn định theo theo Kết luận giám định pháp định pháp y tâm thần sau thời gian điều trị bắt buộc số 256/KLBB-VPYTW ngày 13/4/2021.

Trong giai đoạn này bà X tự mình khởi kiện và trực tiếp tham gia tố tụng, cấp sơ thẩm thụ lý, giải quyết là vi phạm nghiêm trọng thủ tục tố tụng, đề nghị Hội đồng xét xử hủy án sơ thẩm và đình chỉ giải quyết vụ án theo quy định. Đồng thời hành vi vi phạm hành chính này không thuộc trường hợp bị xử lý vi phạm hành chính được quy định tại khoản 5 Điều 11 Tại khoản 15 Điều 2 của Luật xử lý vi phạm hành chính nên kiến nghị trong bản án đối với Trưởng Công an phường C thu hồi hoặc hủy bỏ các quyết định.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu có trong hồ sơ vụ án được thẩm tra tại phiên tòa, Hội đồng xét xử nhận định:

[1] Qua xem xét về nội dung vụ án, việc thực hiện tố tụng tại cấp sơ thẩm và kháng cáo, nhận thấy:

Ngày 12/8/2019, bà Liêu Thị Long X có hành vi đánh nhau với bà Nguyễn Thị Hoàng N. Ngày 26/8/2019, Trưởng Công an phường C ban hành Quyết định xử phạt vi phạm hành chính số 21/QĐ-XPVPHC đối với bà X. Bà Xuyên khiếu nại được Trưởng Công an phường C giải quyết và ban hành Quyết định về việc giải quyết khiếu nại (lần đầu) số 172/QĐ-CAP ngày 24/10/2019. Ngày 19/11/2019, bà X khởi kiện vụ án hành chính, yêu cầu hủy hai quyết định này và buộc công khai xin lỗi được thụ lý vào ngày 11/02/2020, đưa vụ án ra xét xử và ra bản án vào ngày 15/7/2020.

Theo các tài liệu được thu thập sau khi bà X gửi đơn kháng cáo thể hiện như sau:

Trước khi thực hiện hành vi bị xử phạt hành chính nêu trên thì vào ngày 08/8/2019, bà X thực hiện hành vi chống người thi hành công vụ nên Cơ quan Cảnh sát Điều tra Công an thành phố D ra Quyết định khởi tố vụ án và Quyết định khởi tố bị can vào ngày 14/01/2020. Trong quá trình điều tra, ngày 28/4/2020 Cơ quan Cảnh sát điều tra ban hành Quyết định trưng cầu giám định tình trạng tâm thần đối với bà X để xác định năng lực trách nhiệm hình sự. Bà X lẫn tránh thực hiện Quyết định trưng cầu giám định nên ngày 25/8/2020, bà X bị cơ quan Cảnh sát điều tra tổ chức áp giải bàn giao cho Trung tâm giám định pháp y tâm thần Trung ương Biên Hòa để tiến hành giám định.

Tại Bản Kết luận giám định pháp y tâm thần số 681/KL-VPYTW ngày 01/12/2020 của Viện pháp y tâm thần Trung ương Biên Hòa đã kết luận như sau: Trước, trong và sau khi gây án đương sự bị Rối loạn nhân cách paranoid kiện cáo; tại thời điểm gây án đương sự bị hạn chế khả năng nhận thức, mất khả năng điều khiển hành vi; hiện nay đương sự mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi. Do vậy, ngày 03/12/2020 Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an thành phố D ban hành Quyết định đình chỉ điều tra vụ án và Quyết định đình chỉ điều tra bị can đối với bà X. Cùng ngày 03/12/2020, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân thành phố D ban hành Quyết định số 63/QĐ-VKSBH áp dụng biện pháp bắt buộc chữa bệnh đối với bà X.

Tại Kết luận giám định pháp định pháp y tâm thần sau thời gian điều trị bắt buộc số 256/KLBB-VPYTW ngày 13/4/2021 của Viện pháp y tâm thần Trung ương Biên Hòa, kết luận bệnh của bà X đã ổn định, không cần thiết điều trị bắt buộc chữa bệnh nữa và đề nghị Viện kiểm sát nhân dân thành phố D ra Quyết định đình chỉ điều trị bắt buộc đối với bà X. Sau khi hết thời gian bị áp dụng biện pháp bắt buộc chữa bệnh và thực giãn cách xã hội để phòng chống dịch Covid, bà X liên hệ Tòa án về việc giải quyết đơn kháng cáo.

Tại văn bản số 110/VPYTW ngày 07/6/2022, Viện pháp y tâm thần Trung ương Biên Hòa xác định hiện nay đương sự đủ khả năng nhận thức và điều khiển hành vi để làm việc với cơ quan pháp luật. Ngày 28/10/2022, Tòa án cấp sơ thẩm ban hành Thông báo nộp tiền tạm ứng án phí phúc thẩm số 4534/TB-TA. Bà X nộp tạm ứng án phí trong thời hạn thông báo nên kháng cáo của bà X được xem xét theo trình tự phúc thẩm.

Căn cứ kết luận tại hai bản kết luận giám định pháp y tâm thần nêu trên thì trước, trong và sau ngày 08/8/2019, bà X bị hạn chế khả năng nhận thức, mất khả năng điều khiển hành vi, đến 13/4/2021 bệnh của bà X mới ổn định. Tuy nhiên, trong khoảng thời gian này theo hồ sơ vụ án thể hiện: Bà X là người trực tiếp ký các đơn khởi kiện đề ngày 19/11/2019 và ngày 24/12/2019, được Tòa án cấp sơ thẩm thụ lý vào ngày 11/02/2020, đưa vụ án ra xét xử và ra bản án vào ngày 15/7/2020, toàn bộ quá trình tố tụng bà X trực tiếp tham gia mà không có người đại diện.

Tại khoản 4 Điều 54 và khoản 3 Điều 117 của Luật Tố tụng hành chính quy định người mất năng lực hành vi dân sự, người bị hạn chế năng lực hành vi dân sự thì việc khởi kiện và thực hiện quyền, nghĩa vụ của đương sự trong tố tụng hành chính phải thông qua người đại diện hợp pháp. Do vậy, việc bà X tự mình khởi kiện, thực hiện quyền và nghĩa vụ trong tố tụng hành chính là không đúng quy định. Xét sau khi vụ án được đưa ra xét xử mới có kết luận giám định pháp y tâm thần đối với bà X, đây là tình tiết mới nên cấp sơ thẩm không có lỗi, nhưng việc thụ lý và giải quyết vụ án là vi phạm nghiêm trọng thủ tục tố tụng nên Hội đồng xét xử phúc thẩm căn cứ điểm b khoản 1 Điều 123, điểm h khoản 1 Điều 143 và khoản 4 Điều 241 của Luật Tố tụng hành chính, hủy án sơ thẩm và đình chỉ giải quyết vụ án.

[2] Về án phí: Do hủy án sơ thẩm và đình chỉ giải quyết vụ án nên bà X không phải chịu án phí hành chính sơ thẩm và án phí hành chính phúc thẩm. Hoàn trả bà X tiền tạm ứng án phí sơ thẩm và phúc thẩm đã nộp.

[3] Tại khoản 15 Điều 2 và khoản 5 Điều 11 của Luật xử lý vi phạm hành chính quy định không xử phạt vi phạm hành chính đối với người thực hiện hành vi vi phạm hành chính không có năng lực trách nhiệm hành chính. Do vậy, kiến nghị Trưởng Công an phường C xem xét, xử lý các quyết định hành chính đối với bà X được ban hành trong giai đoạn đương sự này không có năng lực trách nhiệm hành chính theo quy định.

[4] Quan điểm của đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Đồng Nai tham gia phiên tòa cơ bản phù hợp với nhận định của Hội đồng xét xử nên được chấp nhận.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 4 Điều 225 và khoản 4 Điều 241 của Luật Tố tụng hành chính năm 2015,

Áp dụng Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án.

Tuyên xử:

1. Hủy bản án hành chính sơ thẩm số 01/2020/HC-ST ngày 15/7/2020 của Tòa án nhân thành phố Biên Hòa và đình chỉ giải quyết vụ án về "Khiếu kiện Quyết định hành chính, Quyết định giải quyết khiếu nại và buộc công khai xin lỗi" giữa người khởi kiện bà Liêu Thị Long với người bị kiện Trưởng Công an phường C, thành phố D.

2. Về án phí: Bà Liêu Thị Long X không phải chịu án phí hành chính sơ thẩm và phúc thẩm. Hoàn trả bà Liêu Thị Long X 300.000đ (Ba trăm nghìn đồng) tạm ứng án phí hành chính sơ thẩm và 300.000đ (Ba trăm nghìn đồng) tạm ứng án phí hành chính phúc thẩm đã nộp theo các Biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số 0008028 ngày 10/01/2020 và số 0004585 ngày 28/10/2022 của Chi cục Thi hành án dân sự thành phố Biên Hòa.

3. Bản án phúc thẩm có hiệu lực kể từ ngày tuyên án.

Nơi nhận:
- Các đương sự;
- VKSND tỉnh Đồng Nai;
- TAND TP. Biên Hòa;
- Cục THADS tỉnh Đồng Nai;
- Chi cục THADS TP. Biên Hòa;
- Lưu hồ sơ vụ án.

TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN- CHỦ TỌA PHIÊN TÒA

(Đã ký)

Nguyễn Trung Hưng